

ÚČINNOSŤ ÚNIOVÝCH PROCESNÝCH NÁSTROJOV PRI VYMÁHANÍ POHLÁDÁVOK³⁵

THE EFFECTIVENESS OF EU PROCEDURAL TOOLS FOR THE DEBT RECOVERY

doc. JUDr. Ing. PhDr. Michael Siman, PhD., DEA
Ústav medzinárodného a európskeho práva
Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave
michael.siman@paneurouni.com

Abstrakt: Medzi úniové procesné nástroje uplatniteľné na vymáhanie pohľadávok môžeme zaradiť európske konanie o platobnom rozkaze, európsky exekučný titul, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a európsky príkaz na zablokovanie účtov. Autor tieto nariadenia porovnáva, analyzuje nedávne zmeny a doplnenia európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu a uvádza nedostatky uvedených nariadení, ktoré obmedzujú ich efektívne uplatňovanie.

Kľúčové slová: Európska Únia – justičná spolupráca v civilných veciach – osobitné konania – vymáhanie pohľadávok.

Abstract: Among the EU procedural tools applicable to the debt recovery, we can include the European order for payment, European enforcement order, European small claims procedure and European account preservation order. The author compares these regulations, analyzes the recent amendments to the European enforcement order and European small claims procedures, and points out the shortcomings of these regulations, which limit their effective application.

Key words: European Union – judicial cooperation in civil matters – specific procedures – recovery of debts.

Členské štáty preniesli na Európsku úniu, resp. bývalé Európske spoločenstvo, amsterdamskou revíziou zakladajúcich zmlúv právomoci v oblasti prijímania noriem týkajúcich sa cezhraničných civilných sporov. Odvtedy Európska únia postupne prijala v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným prvkom niekoľko nariadení, ktorých cieľom je podporiť riadne fungovanie vnútorného trhu.

Počet súdnych sporov medzi fyzickými a právnickými osobami s cezhraničným prvkom má stúpajúcu tendenciu. Do prijatia nižšie uvedených procesných nástrojov boli také spory pre veriteľov väčšinou buď zložité a neriešiteľné, alebo práve vzhľadom na nízku hodnotu sporu nerentabilné, keďže hodnota pohľadávky nepostačovala na kompenzáciu nákladov konania, a to nielen z hľadiska finančného, ale aj časového. Taká situácia mala negatívny vplyv najmä na malých podnikateľov a spotrebiteľov, pre ktorých predstavoval cezhraničný prvok sporu často neprekonateľnú prekážku.

Medzi súčasné úniové procesné nástroje uplatniteľné na vymáhanie pohľadávok môžeme zaradiť (v chronologickom poradí): európske konanie o platobnom rozkaze³⁶,

³⁵ Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-14-0852.

európsky exekučný titul³⁷, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu³⁸ a európsky príkaz na zablokovanie účtov³⁹. Všetky uvedené nástroje patria do oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach a boli prijaté v priebehu posledných desiatich rokov vo forme nariadení na základe právomoci Únie stanovenej v článku 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, konkrétne na základe článku 81 ods. 2 písm. a) a f).⁴⁰ Ide teda o nariadenia potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu a zamerané predovšetkým na odstránenie „prekážok riadneho priebehu občianskoprávneho konania“, ako aj na zabezpečenie „vzájomného uznávania a výkonu súdnych“ rozhodnutí medzi členskými štátmi.

Účinnosť týchto nástrojov spočíva v podstate v samotnej možnosti fyzických a právnických osôb vymôcť svoje pohľadávky, viesť s týmto cieľom súdne spory a napokon vykonať rozsudky v iných členských štátoch. Aké sú porovnateľné znaky týchto procesných nariadení a ako sa tieto nariadenia vzájomne dopĺňajú? Aké aktuálne zmeny a doplnenia týchto nástrojov smerujú k zvýšeniu ich efektívnosti a ktoré nedostatky naproti tomu doposiaľ túto efektívnosť obmedzujú?

Porovnanie úniových procesných nástrojov pri vymáhaní pohľadávok

Všetky uvedené nariadenia sa vzťahujú iba na civilné, teda občianske a obchodné veci s cezhraničným prvkom. Nevzťahujú sa však na zodpovednosť štátu za výkon verejnej moci, na oblasti upravené osobitnými nariadeniami (napr. insolvenčné konania, dedenie, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku), na rozhodcovské konanie⁴¹ a na ďalšie konkrétne oblasti civilného práva vyňaté z pôsobnosti jednotlivých nariadení, a logicky sa nevzťahujú ani na správne veci vrátane sociálneho poistenia.

V prípade všetkých nariadení okrem európskeho exekučného titulu je pre ich uplatnenie rozhodujúci cezhraničný prvok⁴², ktorý je splnený vtedy, ak má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát konajúceho súdu (v prípade európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu), alebo ak sa účet, ktorý sa má zablokovat', vedie v inom členskom štáte ako je členský štát konajúceho súdu alebo bydliska veriteľa (európsky príkaz na zablokovanie účtov). Pre

³⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 30.12.2006, s. 1-32).

³⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 15-39).

³⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 1-22).

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 59-92).

⁴⁰ Bližšie pozri JÚDOVÁ, E.: Európske medzinárodné právo súkromné. Materiály a texty. Banská Bystrica: Právnická fakulta UMB, 2009, s. 8 a nasl.

⁴¹ Vzhľadom na skutočnosť, že všetky členské štáty Európskej únie sú zmluvnými stranami Dohovoru o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí z 10. júna 1958 (Newyorský dohovor), ktorý nadobudol platnosť 7. júna 1959.

⁴² Pojmy „cudzí prvok“, „cezhraničný prvok“ alebo „cezhraničný spor“ používajú právne predpisy Únie bez jednotnej legálnej definície. Cudzím prvkom, resp. cezhraničným prvkom je podľa úniového práva v zásade obvyklý pobyt (bydlisko) fyzickej osoby v inom členskom štáte, než je štát, ktorého súd koná alebo má konať o právach alebo povinnostiach tejto fyzickej osoby. Pojmy „cudzí prvok“ alebo „cezhraničný prvok“ sú synonymami k pojmu „medzinárodný prvok“, ktorý sa používa vo vnútroštátnom práve (vrátane zákona č. 97/1963 Zb.). Pozri bližšie SLAŠŤAN, M.: Variácie určovania právomoci vo veciach rodičovskej zodpovednosti podľa nariadenia Brusel IIa. In: VRŠANSKÝ, P. – BURDOVÁ, K.: Občianskoprávne aspekty medzinárodných rodičovských únosov detí a iné rodinnoprávne pomery s cudzím prvkom v podmienkach Slovenskej republiky, Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2016, s. 5 a nasl.

posúdenie splnenia podmienky cezhraničného charakteru sporu je rozhodujúci okamih podania návrhu na začatie príslušného konania.⁴³ V prípade európskeho exekučného titulu sa taký cezhraničný prvok nevyžaduje, keďže ide o prípad uznávania rozhodnutí v samotnom členskom štáte pôvodu rozhodnutia pred jeho následným automatickým vykonaním v inom členskom štáte.

Právomoc začať európske konania o platobnom rozkaze, vo veciach s nízkou hodnotou sporu a o európskom príkaze na zablokovanie účtov sa spravuje všeobecným nariadením Brusel Ia o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov⁴⁴. Naproti tomu právomoc osvedčiť rozhodnutie ako európsky exekučný titul má iba pôvodný súd, ktorý také rozhodnutie vydal. Uvedené nariadenia okrem európskeho konania s nízkou hodnotou sporu zabezpečujú v súvislosti s právomocou súdov zvýšenú ochranu spotrebiteľa.⁴⁵ Pokiaľ je totiž v európskom konaní o platobnom rozkaze a o európskom príkaze na zablokovanie účtov dlžníkom spotrebiteľ, právomoc konať má iba súd členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. Podobne v prípade, ak je dlžníkom spotrebiteľ, osvedčiť rozhodnutie ako európsky exekučný titul možno iba vtedy, ak bolo toto rozhodnutie vydané v členskom štáte, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Keďže uvedené konania zjednocujú na úrovni Únie základné pravidlá na dosiahnutie súdneho rozhodnutia, také súdne rozhodnutie musí byť v zásade automaticky uznané a vykonateľné v ostatných členských štátoch za tých istých podmienok ako podobné domáce súdne rozhodnutia bez možnosti namietat' jeho rozpor s verejným poriadkom, na rozdiel od všeobecného režimu uznávania súdnych rozhodnutí v Európskej únii podľa nariadenia Brusel Ia. Také súdne rozhodnutie môže byť však výnimočne preskúmané z niektorých dôvodov vážnych procesných pochybení (zmätočnosť konania) týkajúcich sa najmä neúčasti strán sporu na konaní.

V prípade všetkých uvedených nariadení sa na súvisiace procesné otázky neupravené v týchto nariadeniach použije vnútroštátne právo štátu, v ktorom konanie prebieha. V prípade všetkých uvedených nariadení sa na úkony súdu a účastníkov podľa týchto nariadení požívajú tlačivá uvedené v ich prílohách (v prípade európskeho príkazu na zablokovanie účtov sú tieto tlačivá uvedené v osobitnom vykonávacom nariadení Komisie⁴⁶). Tieto tlačivá je v súčasnosti možné vyplniť aj v elektronickej podobe online na internetovej stránke Európsky justičný atlas v občianskoprávných veciach⁴⁷, a to v jazyku navrhovateľa,

⁴³ K možným odlišnostiam v definíciách relevantného okamihu pre posúdenie cezhraničného charakteru sporu v prípade európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu pozri GUINCHARD, E.: *L'Europe, la procédure civile et le créancier: l'injonction de payer européenne et la procédure européenne de règlement des petits litiges*. in *Revue trimestrielle de droit commercial et de droit économique*, 2008, s. 471.

⁴⁴ Pozri čl. 45 a 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1-32).

⁴⁵ Dôvodom môže byť skutočnosť, že kým európsky platobný rozkaz vychádza zo zásady nepopretej pohľadávky, pri európskom konaní s nízkou hodnotou sporu je popretie pohľadávky možné bez ohľadu na výsledok sporu a je aj na odporcoví - spotrebiteľovi, či sa v konaní bude aktívne brániť. Členské štáty majú navyše možnosť upraviť miestnu a vecnú príslušnosť súdov oprávnených rozhodovať v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu odlišne, bez nutnosti rešpektovať „blízkosť“ súdu v prípade odporcu - spotrebiteľa. SLAŠŤAN, M.: *Mýtus európskeho konania s nízkou hodnotou sporu v praxi spotrebiteľských sporov na Slovensku*. In: ROZEHNALOVÁ, N. – DRLÍČKOVÁ, K. – VALDHANS, J.: *Acta Universitatis Brunensis Iuridica*, Vol. 522, Dny Práva 2014, časť III., *Evropské mezinárodní právo soukromé: teorie vs. praxe*, Brno: Masarykova univerzita Brno, 2015, s. 202 a 203.

⁴⁶ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1823 z 10. októbra 2016, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 283, 19.10.2016, s. 1).

⁴⁷ Pozri https://e-justice.europa.eu/content_european_judicial_atlas_in_civil_matters-321-sk.do alebo novú verziu https://beta.e-justice.europa.eu/321/SK/european_judicial_atlas_in_civil_matters.

pričom po vyplnení tlačiva v jazyku navrhovateľa systém vygeneruje finálnu verziu tlačiva v jazyku štátu, na ktorého súd sa tento návrh podáva. Tieto tlačivá majú za cieľ odstrániť predovšetkým jazykovú prekážku, ako aj umožniť navrhovateľovi podať návrh na začatie konania bez nákladnej právnej pomoci. V európskych konaniach podľa uvedených nariadení (okrem európskeho exekučného titulu) nemusí byť strana sporu v zásade zastúpená advokátom.

Cieľom európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu je zjednodušiť a zrýchliť súdne konanie v cezhraničných sporoch a znížiť náklady na také konanie. Európske konanie o platobnom rozkaze možno uplatniť v prípade nepopretých peňažných pohľadávok v akejkoľvek výške, zatiaľ čo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu možno uplatniť v prípade hodnoty sporu, ktorá neprevyšuje 5.000,- eur, a to bez ohľadu na peňažnú či nepeňažnú povahu nároku, pričom môže ísť aj o určovacie žaloby, ak hodnota sporu nepresahuje stanovenú sumu. Kým zjednodušený charakter európskeho konania o platobnom rozkaze spočíva predovšetkým v tom, že ide o skrátené rozkazné konanie, v prípade európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ide o prvostupňové konanie, ktoré sa uskutočňuje v zásade v písomnej forme s výnimočným nariadením pojednávania. Hoci pojednávanie obvykle zabezpečuje väčšiu bezprostrednosť a kvalitu súdneho rozhodovania, v prípade sporov s nízkou hodnotou môže predstavovať prekážku, keď sa strana sporu môže stať v konaní pasívnou v dôsledku toho, že jej náklady na konanie presiahnu hodnotu sporu, k čomu môžu významnou mierou prispieť práve finančné a časové náklady spojené s pojednávaním.⁴⁸

V prípade oboch vyššie uvedených konaní sa však po podaní odporu proti európskemu platobnému rozkazu alebo po podaní prípadného odvolania proti rozsudku vydaného v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu pokračuje ďalej podľa uplatniteľných vnútroštátnych procesných predpisov.

Pokiaľ ide o nariadenie o európskom exekučnom titule, toto nariadenie neupravuje zjednodušené konanie o veci samej, ako je to v prípade európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ale upravuje zjednodušenie uznávania už existujúcich vnútroštátnych rozhodnutí o nesporných nárokoch v iných členských štátoch, pričom ho možno uplatniť na predchádzajúce rozhodnutie alebo verejnú listinu týkajúcu sa nesporného nároku. Za nesporné nároky sa považujú tie, s ktorými dlžník výslovne súhlasil alebo ich v priebehu súdneho konania nespochybnil alebo sa na takom konaní vedome nezúčastnil, teda ako európsky exekučný titul možno uznať napríklad zmier schválený alebo uzatvorený pred súdom, platobný rozkaz, rozsudok pre zmeškanie, notársku zápisnicu o uznaní dlhu.

Výhodou tohto nariadenia bola v minulosti vykonateľnosť týchto nesporných nárokov bez potreby získania doložky vykonateľnosti (tzv. exequatur) v štáte výkonu. V dôsledku prijatia nového nariadenia Brusel Ia, ktoré už pri uznávaní a výkone rozhodnutí súdov členských štátov nevyžaduje exequatur, ako to bolo v prípade predchádzajúceho nariadenia Brusel I⁴⁹, stratil európsky exekučný titul pre nesporné nároky na svojej atraktivite.

Nedávny prijatý európsky príkaz na zablokovanie účtov je druhom neodkladného opatrenia prijatého v konaní ex parte, ktorého cieľom je umožniť veriteľom dosiahnuť v cezhraničných prípadoch zablokovanie účtov v členských štátoch za rovnakých podmienok, znížených finančných a časových nákladov, pričom veriteľ má tiež možnosť získať informácie, v ktorých bankách v danom štáte sa nachádza účet dlžníka.

⁴⁸ K výhodám a nevýhodám ústneho pojednávania v prípade európskeho konania s nízkou hodnotou sporu pozri bližšie INCHAUSTI, F. G.: La nouvelle procédure européenne pour le règlement des petits litiges, in *Annuaire de Droit Européen*, Vol. IV, 2006 (2008), s. 992 a nasl.

⁴⁹ Nariadenie Rady (EÚ) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 12, 16.01.2001, s. 1).

Nedávne zmeny a doplnenia nariadení o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a o platobnom rozkaze

Posledná pomerne rozsiahla novelizácia nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a čiastočne aj nariadenia o európskom konaní o platobnom rozkaze⁵⁰ by mala zvýšiť mieru uplatňovania týchto nariadení.

V prvom rade sa totiž rozšírila pôsobnosť európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu na civilné spory s hodnotou pohľadávky do 5.000,- eur namiesto pôvodných 2.000,- eur. Také rozšírenie pôsobnosti umožní väčšie uplatnenie tohto nariadenia aj v sporoch medzi podnikateľmi a nielen v spotrebiteľských sporoch, ako to bolo doposiaľ. Ďalej sú členské štáty v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu povinné oznámiť Komisii výšku súdneho poplatku alebo spôsob jeho výpočtu, ako aj akceptované spôsoby diaľkových platieb (bankový prevod, inkaso, kreditná alebo debetná karta), čo boli doposiaľ informácie, ktoré navrhovateľ ťažko vedel získať najmä kvôli jazykovej prekážke. Niektoré členské štáty v minulosti totiž akceptovali iba úhrady v hotovosti alebo šekom bez možnosti bankového prevodu. Napokon pokiaľ súd výnimočne nariadi pojednávanie, malo by sa podľa nariadenia uskutočniť v zásade za pomoci technológie diaľkovej komunikácie, akou je videokonferencia alebo telekonferencia.

Pokiaľ ide o európske konanie o platobnom rozkaze, po podaní odporu môže navrhovateľ po novom žiadať o pokračovanie v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že popri uvedených procesných nástrojoch by k určitému zlepšeniu uspokojenia pohľadávok malo prispieť aj nové prepracované nariadenie o insolvenčnom konaní⁵¹. Malo by sa zabrániť „úpadkovej turistike“ v prípade, že úpadca krátko pred začatím insolvenčného konania presunie svoje miesto etablovania (usadenia), aby tým simuloval uplatnenie preňho výhodnejšej právnej úpravy v oblasti úpadkových konaní, čo má preskúmať príslušný súd, na ktorý je podaný návrh na začatie insolvenčného konania. Ďalej sa obmedzuje možnosť začatia vedľajších (sekundárnych) konaní popri hlavnom insolvenčnom konaní a do leta 2019 by mali byť na úrovni Únie prepojené vnútroštátne insolvenčné registre.

Nedostatky úniových procesných nástrojov pri vymáhaní pohľadávok

Po prvé, informácia o fungovaní a nákladoch uvedených európskych konaní je nedostatočná a príliš teoretická. Hoci niektoré informácie možno nájsť na internetovej stránke Európsky justičný atlas v občianskoprávných veciach, tieto informácie však nie sú prehľadne usporiadané. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že v rámci týchto konaní nie je povinné zastúpenie advokátom, pretože bežný veriteľ sa bez právnej pomoci iba ťažko dozvie o existencii týchto konaní a v dôsledku nevedomosti ich nevyužije.

Po druhé stále existuje určitá jazyková prekážka pri iniciovaní uvedených konaní. Aj keď totiž v prípade uvedených konaní existujú v prílohách nariadení tlačivá na úkony účastníkov a súdu vo všetkých úradných jazykoch Únie, v niektorých častiach týchto tlačív sú potrebné aj slovné odôvodnenia, ktoré sa musia uviesť v úradnom jazyku príslušného štátu, čo môže vyžadovať dodatočné náklady na preklad do tohto jazyka.

Okrem toho jazyková prekážka vzniká aj pri často nevyhnutnom kontaktovaní príslušného súdu v súvislosti s postupom pri úhrade súdneho poplatku, ktorý nesmie byť vyšší ako súdny poplatok za podobné vnútroštátne konanie. Súdny niektorých členských štátov totiž

⁵⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2421 zo 16. decembra 2015 (Ú. v. EÚ L 341, 24.12.2015, s. 1-13).

⁵¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 19-72).

neakceptujú všetky možnosti úhrady súdneho poplatku, ktoré sú uvedené v priložených tlačivách v prípade európskych konaní o platobnom rozkaze a vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pričom ďalšie dve z uvedených nariadení sa o spôsobe úhrady súdnych poplatkov výslovne nezmieňujú.

Po tretie napriek tomu, že väčšina uvedených nariadení (okrem nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu⁵²) zvýhodňuje spotrebiteľa v tom, že v prípade spotrebiteľského sporu má právomoc prejednať vec iba súd členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, spotrebiteľ nie je dostatočne informovaný o existencii týchto právnych nástrojov a nie je bez cudzej pomoci schopný vyplniť tlačivo na začatie konania. V tomto ohľade však treba poznamenať, že podobné problémy existujú aj vo vnútroštátnych spotrebiteľských sporoch, pričom v nich obvykle nie je možné využiť tlačivá ako v prípade úniových konaní.

Po štvrté, pri výkone rozhodnutí dosiahnutých na základe uvedených nariadení je ťažké zistiť, ktorý konkrétny orgán je zodpovedný za výkon takého rozhodnutia a väčšina členských štátov vyžaduje pri výkone rozhodnutia na svojom území preklad takého rozhodnutia do svojho úradného jazyka.

Po piate, pokiaľ ide o európsky príkaz na zablokovanie účtov, tento príkaz predstavuje iba čiastočné zníženie časovej a finančnej náročnosti postupu veriteľa, keďže je len neodkladným opatrením, ktoré musí byť skôr či neskôr spojené s podaním žaloby vo veci samej. Ďalej na základe európskeho príkazu na zablokovanie účtov nemožno zablokovať iný majetok dlžníka, len jeho bankové účty. Okrem toho môže nastať situácia, že európsky príkaz na zablokovanie účtov bude mať napriek zjednoteniu pravidiel jeho vykonateľnosti rôzne účinky v členských štátoch, keďže niektoré aspekty nariadenie ponecháva na vnútroštátnu právnu úpravu (napr. sumy vylúčené zo zaistenia, poradie tohto príkazu vo vzťahu k iným predbežným opatreniam veriteľov).

Väčšiemu uplatňovaniu nariadení o európskom platobnom rozkaze a európskom exekučnom titule nasvedčuje aj existujúca judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá vznikla najmä na základe prejudiciálnych otázok predložených súdmi členských štátov.⁵³ Pokiaľ ide o nariadenie o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu, prvé prejudiciálne otázky boli podané až v roku 2017.⁵⁴ Naproti tomu doposiaľ nebola podaná nijaká prejudiciálna otázka, ktorá by sa týkala európskeho príkazu na zablokovanie účtov, ktorý je však pomerne novým inštitútom.

Na záver možno teda konštatovať, že uvedené nariadenia predstavujú spolu súbor procesných noriem, ktoré v prípade úniových konaní s cezhraničným prvkom dopĺňajú vnútroštátne procesné kódexy a ponúkajú veriteľom alternatívne právne prostriedky ochrany pred dlžníkmi. Uvedené nariadenia sa dopĺňajú aj z hľadiska štádií konania, keďže sa týkajú zjednodušeného všeobecného konania, skráteného rozkazného konania, ale tiež konania o neodkladných opatreniach a vykonávacieho konania. Napriek snahám Únie o nedávne zmeny a doplnenia niektorých z týchto nariadení s cieľom zvýšiť ich uplatniteľnosť a efektívnosť vykazujú tieto nariadenia naďalej niektoré vyššie uvedené nedostatky, ktoré obmedzujú ich efektívne uplatňovanie.

⁵² K viacerým výhodám ale aj úskaliam vnútroštátnej aplikácie európskeho konania s nízkou hodnotou sporu pozri analýzu SLAŠŤAN, M.: Európske konanie s nízkou hodnotou sporu a spotrebiteľské spory. In: Prenos poznatkov do justičnej praxe: zásahy súdov do súkromnoprávných úkonov, Pezinok: Justičná akadémia SR, 2015, s. 152-177.

⁵³ Približne desať rozhodnutí Súdneho dvora EÚ v prípade každého z týchto nariadení.

⁵⁴ Prvú prejudiciálnu otázku týkajúcu sa európskeho konania s nízkou hodnotou sporu podal 21.9.2017 švédsky súd vo veci C-554/17. Ďalšiu otázku podal údajne aj Okresný súd v Dunajskej strede na základe uznesenia z 18.9.2017, pričom táto otázka ešte nie je registrovaná v registri Súdneho dvora EÚ.

Zoznam literatúry

1. GUINCHARD, E.: L'Europe, la procédure civile et le créancier: l'injonction de payer européenne et la procédure européenne de règlement des petits litiges. in *Revue trimestrielle de droit commercial et de droit économique*, 2008, s. 465.
2. INCHAUSTI, F. G.: La nouvelle procédure européenne pour le règlement des petits litiges, in *Annuaire de Droit Européen*, Vol. IV, 2006 (2008), s. 979.
3. JÚDOVÁ, E.: Európske medzinárodné právo súkromné. Materiály a texty. Banská Bystrica: Právnická fakulta UMB, 2009.
4. ROCCATI, M.: Évolution de la procédure européenne de règlement des petits litiges: vers davantage d'efficacité et d'accessibilité?. *Revue européenne de droit de la consommation (R.E.D.C.)*, Larcier, 2015, s. 415-431.
5. SLAŠŤAN, M.: Európske konanie s nízkou hodnotou sporu a spotrebiteľské spory. In: *Prenos poznatkov do justičnej praxe: zásahy súdov do súkromnoprávných úkonov*, Pezinok: Justičná akadémia SR, 2015, s. 152.
6. SLAŠŤAN, M.: Mýtus európskeho konania s nízkou hodnotou sporu v praxi spotrebiteľských sporov na Slovensku. In: ROZEHNALOVÁ, N. – DRLIČKOVÁ, K. – VALDHANS, J.: *Acta Universitatis Brunensis Iuridica*, Vol. 522, Dny Práva 2014, časť III., *Evropské mezinárodní právo soukromé: teorie vs. praxe*, Brno: Masarykova univerzita Brno, 2015, s. 202.
7. SLAŠŤAN, M.: Variácie určovania právomoci vo veciach rodičovskej zodpovednosti podľa nariadenia Brusel IIa, In: VRŠANSKÝ, P. – BURDOVÁ, K.: *Občianskoprávne aspekty medzinárodných rodičovských únosov detí a iné rodinnoprávne pomery s cudzím prvkom v podmienkach Slovenskej republiky*, Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2016, s. 5.